

بررسی اثر حجامت بر سطح فاکتورهای هماتولوژی در گوسفند

زهرا آئینی^{۱*}، امین افصحی^۲، مرتضی یآوری^۳ و حسین رضوان^۴

۱- دانشجوی کارشناسی علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیرادامپزشکی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ۲- دانشجوی کارشناسی بهداشت مواد غذایی، دانشکده پیرادامپزشکی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ۳- استادیار، گروه دامپزشکی، دانشکده پیرادامپزشکی دانشگاه بوعلی سینا همدان، ۴- استادیار، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیرادامپزشکی دانشگاه بوعلی سینا همدان

*نویسنده مسئول: زهرا آئینی، ایمیل: Zahra.aeini213@yahoo.com

چکیده

حجامت یک روش درمانی آزموده شده است که به صورت ایجاد مکش در مواضع خاصی از بدن و خونگیری از آن مواضع انجام می شود. علیرغم تاثیر گذار بودن حجامت در پیشگیری و درمان بیماری های انسانی از گذشته تا به حال، مکانیسم حقیقی و نحوه تاثیر گذاری آن، کاملاً شناخته شده نیست. در این مطالعه برای اولین بار تاثیر حجامت بر برخی فاکتورهای هماتولوژیک مورد بررسی قرار گرفت. در این تحقیق ۱۶ راس میش نژاد مهربان با محدوده سنی ۲-۴ سال به صورت تصادفی به ۲ گروه ۸ تایی شاهد و آزمایش تقسیم شدند. در گروه آزمایش، ابتدا پشم ناحیه ساکرال گوسفند اصلاح شده و حجامت در ناحیه ساکرال انجام شد. قبل از شروع آزمایش و در روزهای ۳، ۷ و ۱۸ پس از انجام حجامت از دو گروه شاهد و آزمایش نمونه گیری از ورید و داج صورت پذیرفت و فاکتورهای RBC، هموگلوبین، MCV، MCH، MCHC و پلاکت مورد سنجش قرار گرفت. تجزیه و تحلیل آماری نتایج بدست آمده اختلاف معنی داری را بین فاکتورهای بررسی شده در بین دو گروه شاهد و آزمایش نشان نداد. کلمات کلیدی: حجامت- گوسفند- هماتولوژی- مدل حیوانی

مقدمه

حجامت یک روش درمانی آزموده شده است که بر اساس قدیمی ترین سند موجود، از ۳۳۰۰ سال قبل از میلاد مسیح در مقدونیه انجام می شده است (۴). این عمل به صورت ایجاد مکش در مواضع خاصی از بدن و خونگیری از آن مواضع انجام می شود. زمانی که بادکش به تنهایی ایجاد شود حجامت گرم و خشک (Dry Cupping) نامیده می شود و در صورتی که پس از بادکش بوسیله ایجاد خراش سطحی روی پوست در سطح اپی درم و بادکش مجدد، از بدن خون گرفته شود حجامت تر (Wet Cupping) نامیده می شود (۱،۳). علیرغم تاثیر گذار بودن حجامت در پیشگیری و درمان بیماری های انسانی از گذشته تا به حال، مکانیسم حقیقی و نحوه تاثیر گذاری آن، کاملاً شناخته شده نیست و فرضیات و هیپوتزهای متعددی پیرامون آن مطرح است (۱). شاید یکی از دلایل این مطلب، محدودیت های پیش رو در نمونه گیری و جلب رضایت افراد داوطلب و عدم وجود مدل آزمایشگاهی حجامت برای اثبات نحوه تاثیر گذار بودن این روش در سیستم ها و ارگان های فیزیولوژیک، بیومکانیک، بیوفیزیک، بیوشیمی، ایمنولوژی، هماتولوژی، هورمونی، سایکولوژی و نورولوژی باشد. مطالعه حاضر برای اولین بار به منظور بررسی تاثیر حجامت بر روی برخی فاکتورهای هماتولوژی گوسفند، هم به عنوان یک مدل حیوانی حجامت درمانی جهت مطالعات انسانی و هم به عنوان یک روش پیشگیری و درمانی ارزان و بدون عوارض جانبی در درمان بیماری های دام طراحی و اجرا گردید. مواد و روش ها:

این مطالعه بر روی ۱۶ راس میش نژاد مهربان با محدوده سنی ۲-۴ سال در ایستگاه تحقیقاتی عباس آباد دانشگاه بوعلی سینا اجرا شد. میش ها در طی آزمایش با جیره استاندارد و یکسان تغذیه شدند. سپس گوسفندان بر اساس شماره گوش به صورت تصادفی به ۲